

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència de l'honorable Sr. Lluís Companys i Jover

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 14 de desembre de 1932

SUMARI

A les cinc de la tarda i deu minuts és oberta la sessió, sota la presidència del senyor Companys.

Aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Prometen el càrrec de Diputat els senyors Vidal i Guardiola, Miracle, Tarradelles, Serra i Moret, Puig i Ferrer, Comorera, Arnau, Torres i Gerhard.

Es passa a l'ordre del dia. La Presidència dona compte d'haver comunicat a l'honorable senyor President de la Generalitat la constitució definitiva del Parlament.

Discurs de l'honorable senyor President de la Generalitat i dimissió del Govern Provisional de la Generalitat de Catalunya.

Intervenció del senyor Duran i Ventosa.

Lectura i aprovació d'una proposició incidental signada pels Diputats senyors Pere Ceromines, M. Rovira i Virgili, Jaume Serra i Hunter, J. Andreu i Abelló, Joan Casanelles i Nicolau Battestini, en la qual es proposa la fixació pública del discurs pronunciat per l'honorable President, senyor Macià.

Elecció de President de la Generalitat de Catalunya. Presideix el senyor Casanoves. És designat el senyor Francesc Macià i Llussà, per 63 vots.

Discurs de gràcies de l'honorable senyor Francesc Macià.

A proposta del President de la Generalitat, s'acorda suspendre les sessions de Corts fins que pugui presentar-se a la Cambra el nou Govern.

S'aixeca la sessió a un quart de set i quatre minuts de la vetlla.

S'obre la sessió a les cinc i deu minuts de la tarda, sota la presidència del senyor Companys.

Ocupen el banc del Govern l'honorable senyor President de la Generalitat, els Consellers senyors Comes, Tarradelles, Pi i Sunyer, Gassol, Xirau, Lluhi, Serra i Moret i Casals i els Comissaris senyors Irla, Valldoriola i Cavallé.

Un Sr. SECRETARI llegeix l'acte de la sessió anterior, que s'aprova per unanimitat.

El Sr. PRESIDENT: En el dia d'ahir, alguns Diputats no prometeren, i s'han atansat avui a

la Presidència expressant llur desig de fer-ho al començament d'aquesta sessió. El senyor Secretari, doncs, tindrà la bondat de llegir els noms dels senyors Diputats, que encara no han promès el càrrec, per si volen fer-ho ara.

(D'acord amb la fórmula establerta, prometen llurs càrrecs els Diputats senyors Vidal i Guardiola, Miracle, Tarradelles, Serra i Moret, Puig i Ferrer, Comorera, Arnau, Humbert Torres i Gerhard.)

El Sr. PRESIDENT: Tenia demanada la

paraula el senyor Tarradelles, i em sembla que algun altre senyor Diputat; poden fer les manifestacions que tinguin per convenient.

El Sr. TARRADELLES : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : El senyor Tarradelles té la paraula.

El Sr. TARRADELLES : Agrairia la Presidència que fes constar el meu vot a favor de la candidatura per a la Presidència de la Cambra, que en la sessió d'ahir va sortir triomfant.

El Sr. PRESIDENT : Constarà el vot del senyor Tarradelles a favor de la candidatura que en la sessió d'ahir va ésser aprovada.

ORDRE DEL DIA

Senyors Diputats. S'entra en l'Ordre del dia: «La Presidència dona compte d'haver comunicat a l'honorable senyor President de la Generalitat la constitució definitiva del Parlament.» Ahir mateix es va complir aquest requisit.

L'honorable senyor President de la Generalitat vol fer alguna manifestació?

El Sr. MACIÀ : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula l'honorable senyor President.

DIMISSIÓ DEL GOVERN PROVISIONAL DE LA GENERALITAT

L'honorable Sr. PRESIDENT de la Generalitat : Honorables Diputats : La vostra presència ací, com a representants que sou del poble i membres d'aquestes Corts catalanes que fa més de dos-cents anys que havien emmudit sota el despotisme de Felip V i la seva descendència, és la manifestació més contundent de la perennitat de Catalunya.

Dintre la història dels pobles i en la lluita per la seva existència, només sucumbeixen els que, per por al sacrifici o per ambició d'altres grandeses, perden la fidelitat deguda a si mateixos. Que els que, com Catalunya, creuen que per cada poble no hi ha millor grandesa que la pròpia, ni temen la mateixa mort quan es tracta de servir-se fidel a la seva ànima, com aquesta ànima, també són immortals.

Honor, doncs, a vosaltres, herois anònims del 1640 i del 1714, que una vegada a l'any us evoquem sota el signe de Pau Claris i Rafael Casanova. Mai com avui no havíem sentit tan bé la vostra assistència. Ni mai com en aquest moment no havíem comprès que, sense haver caigut amb honor, com caiguéreu vosaltres, no hauria pogut redreçar-se, digna, com es redreça avui Catalunya.

És endut d'aquest sentit de perpetuïtat de la Pàtria que ens lliga els uns als altres per llei de tradició i d'herència, que, en saludar en vosaltres el Parlament català, no puc ni vull sotstreure'm del record de les que foren aquelles Corts, dites Generals de Catalunya, les primeres que feren sentir la seva veu a Europa i que, en emmudir, van deixar-hi el rastre de la més gloriosa memòria.

I deia, ni puc ni vull, perquè jo crec que en els problemes nacionals dels pobles que recobren les seves llibertats, el que compta és la consciència que tinguin clara de la seva personalitat, i, sobretot, la voluntat present de fer-la prevaler. També crec que quan aquesta ja existeix, bo és de reforçar-la amb totes les valors espirituals de la seva història, que siguin possibles. Mal va el poble que només pensa en allò que fou, que no se n'adonarà del que és ni avançarà un sol pas en el camí del que ha d'ésser. Però pitjor encara el que, oblidant-se massa, comença per desprendre el camí del propi geni i s'enamora del d'un altre estrany, seguint-lo en aventures que sovint costen cares en sang i acaben, gairebé sempre, amb la pèrdua de les llibertats.

L'esdevenidor dels pobles, en aquest sentit, no és mai un simple reflex del seu passat, sinó que n'és la superació. No és l'esperit antic que es reproduïx, és l'esperit antic que es reïnova. El mateix, en el fons, però nou a cada moment en la forma, segons el temps i segons la voluntat dels seus. Aquesta fidelitat a la Catalunya de sempre és la que anhelo per la Catalunya d'avui.

Enfervorit per aquest anheli, que poc llunyana em sembla d'aquesta Assemblea la darrera celebrada per aquella Junta de Braços, que abans al·ludia! Fins en aquesta fusió d'època, que em plau fer-me ara en el meu esperit, em sembla que l'Assemblea que estem celebrant no és sinó la continuació d'aquella; que sense la de llavors no se celebraria la d'ara; que la d'avui és per a donar fe del compliment de l'acord que es prengué en aquella. Ja ho sabem que les Corts catalanes eren presidides pel rei. Ja ho sabem que eren integrades pels tres braços o estaments. Però és que aquella darrera ja no en fou de presidida pel rei, ni la inspirà cap altre esperit que el del braç popular que s'imposà al del braç militar i al de l'eclesiàstic. No es diria, doncs, sinó que aquella darrera Assemblea era ja el prelude d'aquesta d'avui, que celebrem també sense rei ni sense altre braç que el braç del poble.

Fou a la matinada del dia 5 de juliol de l'any 1713. Adonant-se Catalunya que el tractat de pau d'Utrecht la deixava abandonada, reuní a Barcelonà Corts Generals per instigació del braç popular. Aquesta fou la darrera Assemblea representativa de Catalunya, en la qual es prengué l'acord solemne de declarar la guerra a Felip V. Guerra que no acabà pas amb la victòria de Felip V. Guerra que res com la reobertura d'aquestes Corts diu tan clar que hem guanyat els catalans. Per a vèncer del tot un poble, cal vèncer la seva voluntat, i aquesta, no la torçà ni ell ni cap de la seva descendència. Voluntat que es manifestà ja en els sobrevivents de Barcelona, quan, l'endemà mateix de la tràgica caiguda, feren sonar de nou en la desolació dels carrers de la ciutat, les encluses del treball. Voluntat que, havent convertit ja abans els pagesos de remensa, d'esclaus de la terra en precursors de les primeres llibertats socials, ara els feia els guardes més fidels de la llengua mare, abandonada pels mateixos homes de lletres. Voluntat que, muntant ja de poetes com Ramon Llull i Ausiàs-March, per aquesta mena de cor-

rent espiritual que nodreix els pobles i refon generacions, es féu sentir en l'enyorança d'aquella *Oda a la Pàtria*, de Bonaventura Carles Aribau, petita espurna que havia d'encendre el gran foc de la nostra renaixença amb noms com els de Rubió i Ors, Anselm Claver, Milà i Fontanals, Marian Aguiló, Teodor Llorente, Jacint Verdaguer, Angel Guimerà i Joan Maragall. Voluntat que, havent creat ja la llegenda dels comtes fundadors de la nostra nacionalitat i empès les naus de reis com Jaume el Conqueridor, i animat grans polítics com el Rei Pere el Gran i inspirat oradors com Martí l'Humà, suscità, més tard, les figures del nostre renaixement polític, com Joan Cortada, Romaní i Puigdemgòles, Valentí Almirall, Francesc Pi i Margall, Bartomeu Robert, els Bisbes Morgades i Torres i Bages, i Prat de la Riba, i les del nostre moviment social, com Martí i Julià, Francesc Layret i Salvador Seguí. Voluntat que, silenciosa i tot, però ferma i incoercible, es deixà sentir durant l'oprobiosa dictadura per l'ex-rei Alfons XIII, fent-li recordar — en ocasió de parlar als Alcaldes de Catalunya — que ell era el descendent de Felip V, adonant-se, sens dubte, de com havia deixat inacabada el seu besavi l'obra que ell en deia sarcàsticament de pacificació del Principat de Catalunya. Voluntat que promogué, mantingué i impulsà el sentit dels ideals generosos d'esquerra d'aquest Govern, com la garantia millor de llibertat i de justícia. Voluntat que avui es redreça més forta i més conscient que mai, en aquest Parlament que, pel sol fet d'estatjar-se en aquests murs — arsenal un dia d'aquella Ciutadella que Felip V féu alçar per acabar d'abatre Barcelona — aferma la veritat que els que han guanyat la batalla no foren els Borbons, que som els catalans, i que la diada heroica de l'11 de setembre de 1714 fou ja l'alba roja del nostre renaixement.

Si commemoro noms representatius dels moments més gloriosos del nostre passat, no ho faig pas endut de cap esperit de xovinisme. Ho faig, sí, amb un esperit d'homenatge a la consciència nacional que ens ha salvat. I, tant de bo que el camí que emprengui Catalunya en el Govern de si mateixa, desvetlli aquest mateix sentiment nacional en tots i cada un dels pobles d'Espanya, que això voldrà dir que s'atansa l'hora d'establir la República Federal!

I és arribat el moment, honorables Diputats, que, en nom del Govern provisional de la Generalitat que m'he honorat a presidir fins avui i, en nom propi, posi en les vostres mans la dimissió dels nostres càrrecs, per a facilitar-vos així, que, en ús del vostre dret i en compliment del vostre deure, elegiu ja el que ha d'ésser el Govern definitiu de Catalunya.

Si per als meus companys ha d'ésser aquest un moment d'emoció, com no ho serà per a mi! Després de tants i tants anys de maldar per veure d'encertar quina era la voluntat de Catalunya; després de tants i tants anys de maldar per a trobar el camí més dret de la seva alliberació, ja us podeu imaginar la pau d'esperit que he de sentir avui, en veure que ja és ella mateixa — per vosaltres que en sou el braç —,

la mestressa i senyora dels seus propis destins. Pau d'esperit que ha d'ésser major encara per al qui, havent predicat com jo, en més d'una ocasió, el dret i tot a emprar procediments cruentos i de violència contra l'Estat opressor, els únics que exigia la dignitat del nostre poble, veu triomfar ara els de cordialitat i de pau.

Quin no fóra ara el meu penediment si hagués desoït l'imperatiu de consciència, fill de tantes hores de sofriment, de meditació, d'exilis i d'enyorances, que un dia em féu cridar el poble, disposat a menar-lo allí on fos que em digués, sentint com sentia en ell la veu de la Pàtria! De la Pàtria degué ésser quan fou coronat pel triomf amb la desaparició per sempre del règim que havia estat l'obstacle secular de les nostres llibertats i dels que l'emparaven i la pedra de la discòrdia amb els altres pobles d'Espanya. Així s'esdevingué i així fou com vaig constituir el primer Govern provisional de Catalunya. Govern que, aclamat aquells dies memorables pel nostre poble i consagrat després per una doble manifestació del sufragi, ha tingut la més alta glòria de poder arribar, net de sang i lliure de tota violència, a aquest moment d'ara, un dels més inefables de la nostra història.

Honorables Diputats! Com a representació vivent que sou, en carn i esperit de Catalunya, rebeu ja el poder que, com a Govern provisional, per ella i en nom d'ella hem exercit fins ara. I, si en imposar-nos-el, com ja he dit, per imperatiu de consciència, en sentírem tota la responsabilitat, deixeu que, en depositar-lo ara, per imperatiu de democràcia, complexi amb el deure de dir-vos, mal sigui breument, l'ús que n'hem fet.

Proclamada que fou per nosaltres la República a Barcelona, i no sabent-la encara proclamada a Madrid, el nostre primer esforç va ésser salvar-la de tot perill i dotar-la de l'assistència de tots els estaments del poble. Si pregona fou l'emoció que ens féu més tard la nova de la proclamació de la República a tot Espanya, més pregona fou encara i inoblidable l'alegria que ens reservava aquella matinada del dia 15 d'abril. Per damunt del silenci imponent de la gernació que omplia la Plaça de la República, quin pas no representava en la nostra història la simple lectura en català — per boca del tinent d'un piquet de la guarnició de Barcelona — del band de proclamació de la República Catalana! (*Molt bé, molt bé.*)

Plau-me reclamar per a aquest Govern de la Generalitat del qual he tingut tota la responsabilitat fins ara, l'honor d'haver encertat — per aquella força d'endevinació que té el sentiment — els mitjans de garantir tota la pau i tot l'ordre, no sols en aquells dies primers de la proclamació de la República Catalana, sinó també en els de la implantació de la Generalitat, resolent tots els conflictes produïts per les lluites religioses i socials, a casa nostra sovint tan violentes. No fou per la força, ni per les armes, ni per la més lleu violència, ni per la declaració d'un sol dia d'estat de guerra, que el poble es mantingué en pau, sinó pel sentiment de responsabilitat que li desvetllà el sol fet de veure's en plena possessió de les seves llibertats. Davant d'aquest

alt exemple de civilitat i de seny, apreneu del vostre poble, robles Diputats de Catalunya! Com més llibertats li doneu, com més lleis li dicteu de justícia, més ell us hi correspondrà, generós, fent-se'n digne.

Potser no sigui aquest el moment ni el lloc, honorables Diputats, d'esmentar els motius que m'indueïren a passar de la República Catalana al restabliment de la Generalitat de Catalunya. Però sí que no vull acabar aquest discurs sense deixar-hi constatat que raons d'ordre polític i social em feren veure que seguir dient-nos República Catalana era un perill per la República espanyola i per les nostres llibertats, donat el curs que prenien els fets de caràcter social a tot Espanya i el poc desvetllada que es trobava la consciència col·lectiva dels altres pobles peninsulars, per a seguir-nos pel camí federal, al qual, i des del primer moment, volíem dur-los tots. Gest que equivalia, per part del Govern provisional de la República, al compromís d'aprovar l'Estatut que, al seu dia, dictés Catalunya i a entrar en el terreny de cordialitat que l'ha fet possible.

No és aquesta l'hora, tampoc, de perdre el temps en planys per aquelles facultats de l'Estatut de Catalunya que han deixat d'ésser-nos reconegudes. Hora és més aviat d'afinar les nostres aptituds per a treure tot el profit, i més, de les que ja hem recobrat avui. Hora també de proclamar, aprofitant aquesta solemnitat, que els catalans ens fiem a l'esperança que l'exemple de Catalunya serà el millor auguri d'aquella República federal, per a l'establiment de la qual deixeu que torni a fer vots una altra vegada, amb tota la puresa del meu anhel i amb tot el fervor de la meva ànima.

I arriba el moment de l'Estatut. I és en aquest moment que aquest Govern acomplí una de les missions més altes que pugui haver acomplert mai cap poble: la d'haver aplegat sota un sol anhel tots els seus fills per damunt de tot matís d'estament, de partit, de creença i de classe. Ja veieu de quin poble sou representats, Diputats de Catalunya, que així sap arribar a un tant alt exemple d'unitat de la Pàtria! Unitat de Catalunya que, havent estat l'ànima del Parlament provisional que havia de redactar el seu Estatut, del plebiscit d'Ajuntaments i del referèndum popular que havia d'aprovar-lo, dels Diputats que amb tanta d'abnegació l'han sostingut a les Corts d'Espanya, no és probable que es torni a produir sinó en el cas d'haver-hi mai en joc la vida de la República i la integritat de les nostres llibertats.

Amb el mateix zel que aquest Govern provisional ha col·laborat amb el poble, ha volgut també laborar, en silenci, dintre els organismes de la Generalitat, estructurant els seus Departaments de Governació, Cultura, Assistència social, Economia, Finances, Justícia, Obres Públiques, Agricultura i Treball; reorganitzant els seus serveis i utillant-los de Comitès, Comissariats, Consells tècnics i preparant projectes que ben aviat seran ponències d'aquest Parlament i del Govern que ha de nomenar el President que elegireu ara vosaltres. Ponències que no esperen res més que la vostra aprovació i les noves possibilitats eco-

nòmiques que els han d'obrir el camí de la realització. I projectes que, en tractar-se de coses essencials i urgents, els ha iniciat o dut ja a terme, com ho demostra l'obra realitzada per tots els Departaments i d'una manera especial pel de Cultura.

Amb aquest Parlament que, abans de començar ja té la glòria d'ésser el primer Parlament de la Catalunya renascuda, posa fi a la seva obra en aquest Govern provisional. Govern provisional que si no hagués fet altra cosa que promoure, mantenir i exaltar totes les valors de la terra fins a fer-les convergir en aquest Parlament, que és la més meravellosa eclòsió de la seva voluntat, ja podria morir segur d'haver complert amb Catalunya. (*Molt bé.*)

Honorables Diputats, representants de Catalunya; ara sí que l'instrument de Govern que teniu a la mà ja és complet, i amb l'esforç que hi durà el vostre entusiasme, segur que ben aviat serà fins i tot perfecte. Teniu Generalitat, teniu Estatut, teniu Parlament; només depèn, doncs, del vostre braç que comenci a governar-se Catalunya.

Inspireu les vostres lleis en aquest mateix escrit seu, que l'ha fet sempre un dels pobles més lliures del món. No oblideu que els problemes més bàsics i més vius són els dels que treballen, si voleu ésser justos, poseu el vostre especial esforç en totes aquelles lleis que revesteixen un caràcter social i que tendeixen a l'abolició de tot ús abusiu i de tot abusiu privilegi.

Que de la gran festa de les nostres llibertats cap ciutadà de l'estament o classe que sigui, no se'n pugui tornar amb set de treball, de cultura i de justícia!

En vostres mans està posada la grandesa de Catalunya, que petita com és i lliure de falsos embalums i de preocupacions imperialistes, podeu aspirar a fer-ne un dels més grans imperis de l'esperit, els únics perdurables.

Que la vostra obra de govern s'estengui per un igual i talment per totes les seves comarques, que tota ella se senti un sol cos ben unificat per un mateix i un sol pensament. Que si la xarxa de comunicacions per terra, per mar i per cel n'assegura aquella unitat material, assegurui la de l'esperit aquella altra xarxa d'institucions de cultura que ens faci sentir ciutadans d'una mateixa Catalunya.

Que pugui tornar-se a dir d'ella, que tota ella és una ciutat tan nova, tan sensible i tan tensa, que recull l'onda de procedència més llunyana, relligant-nos així amb el món i la humanitat.

Així heu de voler Catalunya, com tantes vegades jo l'he promesa al poble: políticament lliure, socialment justa, econòmicament pròspera i espiritualment gloriosa.

Que si un dia es digué d'ella que era temuda per terres i per mars, per terres i per mars digui's ara volguda i admirada.

Diguin-ho primer que ningú els germans dels altres pobles d'Espanya, que ara em plau de saludar, amb l'emoció d'aquest moment solemne, en els noms del President de la República, senyor Nicet Alcalà-Zamora i el del seu Govern, senyor

Manuel Azaña, l'un i l'altre grans amics de la meva ànima i de Catalunya. Diguin-ho també tots els petits pobles del món, que, com el nostre, han hagut de lluitar per la seva llibertat.

Diguin-ho, fins i tot, les grans potències, si per altra cosa no, per aquest so de pau que tenen les veus dels pobles petits com el nostre. Que bé n'hi calen de veus de pau al món que ofeguïn la remor de les passades guerres, i que no hi deixin desvetllar ni un eco més de cap altra nova que hi pogués haver encara venidora.

I que ho poguem dir tots, quan ara calli jo per a sentir-vos a vosaltres : que per vosaltres, honorables Diputats, després de més de dos-cents anys d'haver emmudit, tornarà a parlar Catalunya. (*Ovació perllongada en tots els sectors de la Cambra.*)

El Sr. DURAN I VENTOSA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : El senyor Duran i Ventosa té la paraula.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Senyors Diputats. Ens trobem veritablement en un moment solemniat de la vida política de Catalunya. Solemne pel discurs ple de fervor catalanista que tots nosaltres hem tingut el gust d'escoltar de llavis de l'honorable President de la Generalitat de Catalunya; solemne, més encara que per aquest aspecte, per allò que crec més important, perquè representa el moment en el qual el Govern provisional de Catalunya, que ha actuat fins ara, ha vingut a retre homenatge a la representació del poble de Catalunya, que tots formem, i ha vingut a posar-se a la seva disposició perquè el Parlament pugui, en el seu moment, jutjar la seva gestió. Hi ha una cosa que distingeix un règim dels altres. Fins en aquests moments, els homes que ocupen el Poder han hagut d'usar d'unes facultats que, per a no ferir les susceptibilitats de ningú, no diré arbitràries; diré facultats d'ordre discrecional. Nascut d'una revolució, el Govern provisional de Catalunya ha hagut d'usar necessàriament d'unes facultats que no s'acomodaven a cap llei anterior que hagués estat dictada.

En el moment actual ens trobem amb aquesta distinció : Tot despotisme, tot Govern que no ha emanat d'una manera directa del poble, es distingeix d'un Govern parlamentari en la funció que en aquest moment esteu exercint : el de venir a donar compte de la seva gestió. I és per això que dic que, l'actual, és un moment solemniat de la vida política de Catalunya, en el qual els que havíeu exercit el Poder n'heu de donar compte. Les paraules entusiastes de l'honorable President, plenes de sentit i d'emoció catalanista, han pogut omplir els nostres cors, però no han pogut satisfer del tot els nostres deures. Anem a procedir al nomenament d'aquell Govern definitiu que haurà de dirigir la vida política de Catalunya, però crec que ni vosaltres ni nosaltres, el Parlament en ple, no té sobirania per a consolidar en una simple elecció tot el que abans s'ha fet.

En el moment actual, si haguéssim d'obrar amb certa lògica, hauríem de demanar que discutíssim noblement, lleialment i amb la since-

ritat de les nostres conviccions respectives, tot el que durant aquest any i mig ha fet el Govern provisional de Catalunya. Però nosaltres ens fem càrrec que en la política no tot és lògica i que moltes vegades la política i la lògica han d'estar renyides. Les circumstàncies s'imposen i hem de prestar atenció als alts interessos permanents del país, més que a allò que la lògica pugui demanar. Si en aquests moments ertauléssim un debat sobre la gestió política del Govern provisional de Catalunya, sobre la gestió administrativa i les orientacions a què ha fet referència l'honorable senyor President, evidentment alteraríem la solemnitat d'aquest moment històric

Per altra banda, entenc també que dificultaríem la constitució del Govern definitiu, i no està en el nostre ànim posar cap dificultat a això, encara que de Govern sempre n'hi hauria, perquè, provisional o definitiu, mentre hi hagi qui ocupi aquest banc roig hi haurà Govern a Catalunya que dirigirà la vida política del nostre poble; comprenc que és un desig de tots, dels d'ací dins i dels de fora, que es doni a Catalunya la satisfacció de poder-li dir que ha començat el seu règim autònom per mitjà de la constitució d'un Govern definitiu de la Generalitat. Com fer-ho? A desgrat de qualsevol recel o suspicàcia, nosaltres tenim la satisfacció de dir, amb veu sincera, que ens considerem, d'alguns de vosaltres almenys, adversaris, mai enemics; i com que no som enemics, sinó adversaris, creiem que l'únic que cal fer és donar totes les facilitats possibles per tal que el règim parlamentari funcioni bé; per consegüent, reservant a les minories el dret a discutir, que per això estem en règim parlamentari, les minories han de donar totes les facilitats perquè la majoria no es vegi en la temptació de fer ús del seu poder amb el nombre dels vots. Per això em permetria demanar al President de la Generalitat de Catalunya, a ell personalment, perquè és ell qui reuneix tota la responsabilitat i és en ell que té encarnació en tot moment el Parlament de Catalunya — que acceptés una proposta senzilla, sense cap segona intenció, la proposta que es designi pel Parlament una Comissió que pugui examinar la gestió d'aquest Govern provisional i, en un dia pròxim, doni el seu dictamen al Parlament, permetent-nos a tots, aleshores, discutir àmpliament, amb tot el respecte, amb tota lleialtat, el que ha passat durant aquest any i mig, facultant-nos a la vegada per fer les suggestions necessàries, que potser podrien servir de base al senyor President per a la política que s'hagués de desenrotllar.

No podem oblidar que, amb tots els respectes deguts, el Govern de Catalunya no és de ningú més que del Parlament, i que per l'Estatut tot el Govern està en el Parlament i que el Parlament està per damunt de tots. El Parlament pot exercir les seves funcions amb forma molt variada, però la forma menys molesta és la forma que jo m'he permès de proposar al senyor President de la Generalitat. (*Rumors de protesta en la Majoria.*)

Si es designa, aquesta Comissió podria demanar tots els antecedents que entengui necessaris, podria demanar totes les explicacions que

ni calguessi facilitaria les discussions, estalviant-nos a tots que en aquests moments, en què la solemnitat és tan gran, haguem d'entaular directament un debat polític. (*Rumors.*) Crec que no és avui el moment propici per entaular un debat que posi de manifest les nostres discrepàncies d'opinió i les nostres diferències de criteri. No. Avui sembla que és el moment més adequat perquè afirmem que per damunt de tots nosaltres i de les nostres diferències i pensaments diversos hi ha una unitat espiritual, que és la unitat de Catalunya, aquesta unitat que ha de fer que, pensant en un sentit o en un altre, tots sacrifiquem les nostres diferències a la causa santa de Catalunya. Així, em permeto demanar al senyor President que sotmeti al Parlament la proposta del nomenament d'una Comissió que pugui dictaminar en aquest sentit.

El Sr. MACIÀ : Em permeteu unes paraules?

Diversos senyors CONSELLERS : Estem dimitits.

El Sr. MACIÀ : Jo crec que procedint en tal forma es debilitarien les facultats que entenc que corresponen a la Presidència de la Cambra, i crec, també, que el senyor President pot obrar amb absoluta independència, perquè està per damunt del President de la Generalitat, que es troba dimitit. (*Molt bé! en la Majoria.*)

El Sr. DURAN I VENTOSA : No voldria que s'hagués pres en el sentit de molèstia aquesta proposta. (*Rumors.*) Si m'he dirigit al senyor President de la Generalitat, és perquè una proposta d'aquesta naturalesa semblava que hauria d'ésser en tot cas del gust de l'honorable President. Però si no la troba bé, serà inútil que ho demani al Parlament.

El Sr. XIRAU : Una proposta així no és decorosa. (*Aplaudiments.*)

El Sr. PRESIDENT : Naturalment que la Presidència no necessita, agraint-ho molt, cap consell de l'honorable senyor President de la Generalitat, perquè, a part de la seva significació personal, tan admirada, jo sé guardar els furs d'aquesta Presidència i no necessito, per tant, cap indicació. Com a President he d'atenir-me al Decret de convocatòria, i aquest diu que una vegada el senyor President hagi explicat la gestió anterior, es procedirà a l'elecció del nou President de la Generalitat. Però deixant de banda aquest punt especial del senyor President i que tota minoria pot en qualsevol moment exposar i plantejar els seus punts de vista, jo demanaria a la representació regionalista que, fetes aquestes manifestacions, no insistís en la qüestió, car ja vindrà després el debat polític, i ha restat ben marcada la seva posició. (*Molt bé, molt bé!*) Ho accepta així la Minoria regionalista?

El Sr. DURAN I VENTOSA : Jo acceptaria aquesta i qualsevol altra indicació de la Presidència, però em dol molt que els que ocupen el banc del Govern, que necessiten sempre més continència, hagin extremat la nota pronunciant paraules que sentiríem que d'ací endavant es puguin repetir. (*Rumors en la Majoria.*) Em permetré recordar a la Presidència que el Decret de convocatòria és un decret que no pot cohibir mai les facultats del Parlament, i, amb crits o

sense crits dels Diputats de la Majoria, he de fer l'afirmació constant que per damunt de tots els altres poders, hi ha solament el poder del Parlament.

Un Sr. DIPUTAT : Per damunt, hi ha el poble.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Per damunt de tots els altres poders hi ha el poder del Parlament, i el Govern provisional no ha pogut fer altra cosa que invitar-nos a què ens reuníssim, però una vegada reunits, nosaltres tenim plena sobirania. En virtut d'aquesta sobirania, els que l'exerceixin dignament, que seran els que parlaran quan calgui i que votaran quan s'escaigui, aquests, poden decidir, en efecte, que aquesta discussió no procedeix, i nosaltres davant del vot d'una majoria legítima, no cal dir que ens sotmetrem. Però no oblidéssim que ens trobem en un Parlament, i que parlamentar no vol dir simplement votar, sinó que parlamentar, la mateixa paraula ho diu, vol dir donar el dret a què es parli. I com que tenim aquest dret de parlar, és pel que nosaltres entenem que avui teníem el dret de discutir, immediatament, la gestió del Govern provisional. (*Rumors.*) Nosaltres creïem que no fèiem amb això res que pogués ésser molest a ningú, i lamentem molt que ho prengueu en altra forma, en proposar-nos d'ajornar aquesta discussió. Si és què preferiu que ho discutim avui, a les vostres ordres estem.

El Sr. PRESIDENT : Ja he dit, senyor Duran i Ventosa, que la Presidència mai mermarà facultats a cap Diputat; de manera que, malgrat l'ajornament, aquesta discussió ha d'existir per força, sempre, naturalment, que les VV. SS. vulguin, perquè en el moment que desitgin plantejar el debat parlamentari, la Presidència donarà tota classe de facilitats. Per tant, quedant convingut així, ¿es dona per satisfeta la Minoria regionalista?

El Sr. DURAN I VENTOSA : Agraeixo les paraules de la Presidència. Nosaltres estem disposats a discutir en el moment que la Presidència ho indiqui, però consti l'afirmació redona que aquest dret a discutir el tenim.

El Sr. PRESIDENT : Evidentment. Resta acabat aquest incident. S'ha presentat una proposició incidental.

Un Sr. SECRETARI : «Proposició incidental. — Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de proposar al Parlament la fixació pública del discurs que l'honorable President, senyor Macià, acaba de llegir. — Pere Coromines, A. Rovira i Virgili, Jaume Serra i Hünter, J. Andreu Abelló, Joan Casanelles, Nicolau Battestini.»

(*Es retira el Govern dimissionari.*)

El Sr. PRESIDENT : S'aprova la proposició? Resta aprovada.

ELECCIÓ DE PRESIDENT DE LA GENERALITAT

D'acord amb el Decret de convocatòria, i de conformitat amb les paraules de la Presidència, va a procedir-se a l'elecció de l'honorable senyor President de la Generalitat de Catalunya.

(*Presideix el senyor Casanoves.*)

El Sr. PRESIDENT (Sr. Casanoves) : Va a procedir-se a la votació. El senyor Secretari llegirà els noms. (*Té lloc la votació.*) Manca algun senyor Diputat a votar?

Un Sr. SECRETARI dóna compte del resultat de la votació, que és el següent : Senyor Francesc Macià, 63 vots; senyor Raimon d'Abadal, 11 vots.

El SR. PRESIDENT : Resta proclamat President de la Generalitat el senyor Francesc Macià i Llussà. (*Aplaudiments als bancs de la Majoria. Fa la seva entrada al Saló el senyor Macià.*)

El Sr. PRESIDENT : Honorable senyor President : El Parlament acaba d'elegir el senyor Francesc Macià, President de la Generalitat de Catalunya. L'honorable senyor President vol fer alguna manifestació?

El Sr. MACIÀ : Agraeixo en el fons del meu cor la distinció que m'heu fet, honorables Diputats, en proclamar-me President efectiu de la Generalitat de Catalunya. Sento una profunda emoció. Vosaltres ho comprendreu, si penseu, com penso jo ara, que en els moments de lluita per les llibertats de Catalunya, en els moments més dolorosos per a mi, en els moments en què queien aquelles il·lusions que m'havia format d'una forta organització, d'una preparació minuciosa per a poder lluitar i vèncer i portar les llibertats de Catalunya, en aquells moments, els més dolorosos i més cruents de la meua ànima, mai no vaig defallir, i vaig continuar en la fe absoluta que arribarien aquests moments gloriosos que ara estem vivint.

Jo he cregut sempre en Catalunya i en el seu triomf pel damunt de tot. Cap pàtria no pot morir mentre tingui fills que la sentin amb força que li donin, si cal, la seva vida

Accepto l'alt càrrec que em doneu. Ho accepto, perquè així, en cada moment, puc ésser el fidel servidor, el primer servidor de Catalunya. Ho accepto amb joia, perquè comprenc i em faig càrrec de la responsabilitat que això representa. Jo em faré càrrec de tots els afans, de les aspi-

racions, dels dolors i fins de les il·lusions del poble de Catalunya.

A vosaltres, honorables Diputats, ja us vaig demanar que us en féssiu càrrec, també; que després les depuréssiu i àdhuc que les plasméssiu en la realitat. I jo us deia que aleshores, honorables Diputats, ho féssiu en un sentit ben generós i ple d'amor, perquè, d'aquesta manera, els que en fruirien més serien els que més ho necessiten. Però jo puc dir a tots, que seré el fidel guardador de les llibertats dels ciutadans dels seus drets, i vetllaré perquè es faci justícia a tots, sense distinció de classes. (*Molt bé, molt bé.*) Compreneu el sentit de la vostra elecció, i és el que més m'honora i el que més m'emociona, perquè trec el que es pugui referir a la meua personalitat, i és la ratificació que fa el poble a tots els ideals, a tots els sentiments i a tots els anhels que he predicat contínuament arreu. Són aquests ideals pels quals tinc una gran devoció, una devoció de tota la meua ànima. (*Molt bé, molt bé!*) Honorables Diputats : Davant vostre, que és davant de Catalunya; en aquest lloc sagrat per tots; des d'aquest alt setial que tots hem d'honorar perquè representa la pàtria, prometo solemnement complir el mandat de Catalunya i ésser fidel al seu esperit i a la seva voluntat, i ésser fidel guardador i impulsor de les llibertats de Catalunya. (*Molt bé, molt bé! Aplaudiments.*)

Senyor President : Jo em permetria demanar-vos que suspenguéssin les sessions de Corts fins després de les consultes que jo crec convenientes per tal de poder presentar el nou Govern al Parlament de Catalunya.

El Sr. PRESIDENT : Acorden les Corts suspendre les sessions en virtut de les manifestacions que acaba de fer l'honorable senyor President de la Generalitat?

Els Srs. DIPUTATS : Sí, sí.

El Sr. PRESIDENT : Resten suspeses les sessions. Per a la vinent, els senyors Diputats seran advertits a domicili.

(*S'aixeca la sessió a les sis hores dinou minuts de la tarda.*)

